

وأعطينا رسول الله منا مواثيقاً على حُسن التصافي^(١)
وقد سمعوا مقالتنا فهمّوا غداة الروع منا بانصراف
الحبلق : الغيم الصغير .

ولجبر شعر كثير في النبي ﷺ يوم حنين وغيره^(٢) .

بُجَيْرُ بْنُ بَجْرَةَ الطَّائِي

روينا عن أبي إسحاق يالسند المذكور إليه ، قال في بعث النبي ﷺ خالد بن
الوليد لأكيدر دومة^(٣) ، وقوله لخالد « إنك ستجده يصيد البقر » ، فباتت البقر
تحك برؤوسها باب القصر ، فأمر بفرسه فأسرج له وركبه^(٤) . وفيه : فقال رجل من
طيء يقال له بجير بن بجرة لتصديق قول رسول الله ﷺ إنك ستجده يصيد البقر :

تبارك سائق البقرات إني رأيت الله يهدي كل هادي
فمن يك حائداً عن ذي تبوك فإننا قد أمرنا بالجهاد

(١) مواثيقاً : الأصل منعها من الصرف ، لكنها صرفت للضرورة .

(٢) وبجير هو القائل يوم الطائف في أبيات منها :

جمعت هوازن جمعها فتبددوا كالطير تنجو من قطام أزرق
لم يمنعوا منا مقاماً واحداً إلا جدارهم وبطن الخندق
ولقد تعرضنا لكيما يخرجوا فتحصنوا فما بيباب مغلق

وانظر سيرة ابن هشام ٦٨/٤ ، والروض الأنف ١٥١/٤

(٣) في الإصابة : الأكيدر ملك دومة الجندل .

(٤) وتمة الخبر من عيون الأثر ٢٨٢/٢ فخرج خالد حتى إذا كان من حصنه بمنظر العين في ليلة
مقمرة صائفة ، وهو على سطح له ، ومعه امرأته . فأنت البقر تحك بقرونها باب القصر فقاتلت
له امرأته : هل رأيت مثل هذا قط ؟ قال : لا والله . قالت : فمن يترك هذه ؟ قال : لأحد .
فنزله فأمر بفرسه فأسرج له : وركب معه نفر من أهل بيته فيهم أخ يقال له حسان . فلما
خرجوا تلقتهم خيل رسول الله ﷺ فأخذوه وقتلوا أخاه . وانظر أسد الغابة ١٩٦/١

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل
العلم نوراً والدين
هدى والناس
مختلفين

أو

شراء الصحابة ممن فلاح الرسول ﷺ يوم لوطاه

لابن سيدي الناس

BUCEYR b. BECRE (53-54)

1157

Di. iqm farawida

Nel

تقديم رقيقه

عشت وصال حمزة

Tashih	9168
Key	892.7
Tashih	544.0

دار الزكرك
دمشق - سورية

بجنوردی در نجف درس می خواندم، پیش از رسیدن خبر درگذشت او به خواب دیدم که در حرم امیرالمؤمنین هستم و حرم پر از فرشتگان است. در آن حال تابوتی بیاوردند و به مولای متقیان سپردند و گفتند این پیکر پاک میرزای بجنوردی است که به ارمغان برای شاه مردان آورده ایم. پس از چند روز خبر آمد که در همان شب درگذشته است. پسرش حاج مرتضی از پاکان و پرهیزکاران روزگار بود که مردم به وی ایمان و اعتقاد استوار داشتند او در ۲۴ محرم ۱۳۵۰ ق درگذشت و در کنار پدر به خاک سپرده شد.

منابع: تاریخ علمای خراسان، ۲۵۷ - ۲۵۹؛ اعیان الشیعة، ۱۹۲/۹.

محمدحسین روحانی

بُجَیر بن ابی بُجَیر، از اصحاب رسول اکرم (ص) بوده است. شیخ طوسی او را جَهَنی توصیف کرده سپس فرموده: «و قیل مولى...» ولی ابن الاثیر و بعضی دیگر او را به عبس بن بغیض منسوب دانسته گفته اند: «و به قولی او از جهینه است و حلیف (هم پیمان و تحت ولایت) بنی دینار بن النجار بوده است». وی در غزوه های بدر واحد شرکت داشته است.

منابع: رجال، طوسی، ۱۰؛ رجال، ابن داود، ۵۴؛ اعیان الشیعة، ۵۴۰/۳؛ اسدالغابة، ۱۶۴/۸؛ الاصابة، ۱۳۸/۸؛ جامع الرواة، ۱۱۵/۸؛ معجم رجال الحديث، ۲۶۲/۳؛ تاریخ گزیده، ۲۲۰؛ الجامع فی الرجال، ۲۹۴/۸. سید مهدی حائری

بچه خوان، پسر بچه، نوجوان، یا جوانی که در تعزیه نقش یکی از فرزندان خردسال اولیای دین یا اصحاب آنان را بازی کند، از آن جمله اند نقش قاسم پسر امام حسن (ع)، سکینه دختر امام حسین (ع) و طفلان مسلم (— تعزیه).

منبع: دایرة المعارف فارسی، ۳۸۹/۸. داوود خاتمی

بَحَاث بن ثعلبه بَلَوی، از اصحاب پیغمبر اکرم (ص). وی از نسل بلی بن عمرو - از قبیله قضاعه - و حلیف (هم پیمان و تحت الحماية) بنی عوف بن الخزرج بوده است. گویند که او و برادرش عبدالله بن ثعلبه در غزوه های بدر واحد شرکت داشته اند.

منابع: رجال، طوسی، ۱۰؛ الاصابة، ۱۳۹/۸؛ الاستیعاب، ۱۸۱/۸؛ جامع الرواة، ۱۱۵/۸؛ اعیان الشیعة، ۵۴۰/۳؛ معجم رجال الحديث، ۲۶۲/۳. سید مهدی حائری

بحار الانوار، کتابی به زبان عربی تألیف مولی محمد باقر بن محمد تقی معروف به مجلسی ثانی یا علامه مجلسی (۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق) از بزرگان تشیع و از اقران و معاصران ملا محسن فیض کاشانی (م ۱۰۹۱ ق)، شیخ حر عاملی (م ۱۱۰۴ ق) و از اعلام قرن یازدهم هجری که به کثرت تألیف و اهتمام به اداره امور شرعی از جمله منصب شیخ الاسلامی و مرجعیت و فتوا معروف است. یکی از خصوصیات عمده علمی او این است که بسیاری از آثارش را به فارسی نوشته است، یا بعضی از آثار

منتهی الاصول، چاپ نجف، ۱۳۷۹ ق در ۴۸۴ صفحه؛ ذخیره المعاد؛ حاشیه العروة الوثقی؛ رساله فی الرضاع؛ رساله فی اجتماع الامر والنهی؛ کتاب فی الحکمة یا قولنا فی الحکمة که شرحی است بر الاسفار الاربعه صدر المتألهین؛ رساله عملیه. مرحوم سید حسن بجنوردی در نجف بدرود زندگی گفت و در صحن مطهر امیرالمؤمنین (ع) در جوار آرامگاه آیت الله سید ابوالحسن موسوی اصفهانی به خاک سپرده شد. از او شش فرزند به جای مانده اند: مهدی، جواد (م ۱۳۶۲ ش)، محمد، کاظم، فاطمه و طاهره؛ دایرة المعارف بزرگ اسلامی زیر نظر فرزند او کاظم موسوی بجنوردی منتشر می شود.

منابع: «چهره های درخشان»، مجله معارف اسلامی، شماره ۶ (۱۳۴۷ ش)، کیهان فرهنگی، سال ۲، شماره ۶ (شهریور ۱۳۶۴ ش)؛ معجم رجال الفكر والادب فی النجف، محمد هادی امینی؛ گنجینه دانشمندان، ۱۸۴/۳؛ اطلاعات پراکنده نویسنده مقاله. محمدحسین روحانی

بجنوردی، محمد تقی (م ۱۳۱۴ ق) عالم، عابد، فقیه و نویسنده شیعی امامی. سید محسن امین در ستایش او گوید: دانشمندی بزرگ، فقیهی بلند آوازه، نیکوکاری پارسا، پرهیزکاری استوار از بزرگان اهل ایمان و رهبر مسلمانان بود. او را در پرهیزکاری و پاکدامنی و نیامیختن با فرمانروایان و دنیاپرستان پایگاهی بلند و جایگاهی ویژه در دل دینداران بود. شرح حال او را میرزا عبدالرحمان مدرس اول آستان قدس رضوی (۱۲۶۸ - ۱۳۳۸ ش) به تفصیل آورده است. وی به آیین آن روزگار، از وی ستایش فراوان کرده داستانها و افسانه های چندی در کشف و کرامات وی آورده که اگر هم در درستی و راستی آن جای شک باشد، از این رو که گزارشگر دیدگاه مردم آن زمان درباره دینداری و پرهیزکاری بسیار اوست، ارزش ویژه دارد. می گوید محمد تقی بجنوردی از مردان بزرگوار و پارسایان نامدار سده کنونی و از شاگردان برجسته شیخ مرتضی انصاری و محمد حسن نجفی نویسنده جواهر الکلام و دیگران بود. اصلاً از مردم بوزنگرد بجنورد بود که پس از تکمیل دانشهای دینی آن روزگار، در شهر مشهد ماندگار شد و به تحقیق و تدریس و تألیف و راهبری مردم پرداخت. وی در شب ۱۴ صفر ۱۳۱۴ ق در مشهد درگذشت و در دارالسیاده صفة دست چپ پیوسته به در مسجد گوهرشاد به خاک سپرده شد. این آرامگاه را حاجی فرامرخان سبزواری برای او ساخت. چگونگی آنکه محمد تقی بجنوردی امامت جماعت مشهد را به عهده داشت که انبوه مردم در نمازش حضور می یافتند، ولی حاجی فرامرخان بر او تکبر می ورزید و حاضر نمی شد. پس يك شب خوابی تکان دهنده دید که او را به مقام پیر آشنا ساخت و از آن پس در حلقه مریدان وی درآمد و عهد کرد که برای او آرامگاهی با شکوه بسازد. ساختمان آرامگاه در سال ۱۳۰۰ ق به پایان آمد و چون بجنوردی درگذشت، به وصیت خودش آن را آرامگاه جاودانه وی ساختند. ملک الشعرای صبری تاریخ پایان ساختمان آن را به شعر گفت: «این صفة عالی سوی جنت رهی دارد.» مروج در «سوانح صفر» از رمضان علی قوچانی حکایت می کند که هنگام درگذشت